

שם הפעילות: כוחה של קבוצה - פעילות נוספת

הכותב/ת: אייל מור יוסף (עורך)

מתוך חוברת הכנה לצה"ל: "מנהיגות ומעורבות בקרב בני הקיבוצים"

ערכים ומטרות הפעילות

1. לתרגל שלבים שונים בתהליך קבלת החלטות בקבוצה.
2. להדגים את כוחה של קבוצה כמקור להעשרה ולהפריה הדדית.

קהל יעד

חברת הנעורים

משך הפעילות

כשעה

רשימת ציוד ועזרים

כרטיס מטלות, גיליון נייר גדול, אירועים לבחירת המנחה.

מערך הפעילות

מוצעים בזה שלושה אירועים לבחירת המדריך ניתן לבחור אירוע אחד או את שלושת האירועים. מומלץ לבחור אירוע אמיתי מחיי הקבוצה.

אירוע א':

לקיבוץ בצפון הארץ הגיעו עולים חדשים. במסגרת בית ראשון במולדת. מזכירות נעורים דנה בשאלה, כיצד לשלבם בנעורים ובקהילה. מהי הצעתך? נמק.

אירוע ב':

חברת נעורים דנה באפשרות להרחיב את פעולותיה מחוץ לחצר הקיבוץ. ביישוב שכן קיימת שכונת מצוקה והם רוצים לאמצה. מהי הצעתך? נמק.

אירוע ג':

גיא משתכר ומפריע בכל המסיבות. כבר שתי מסיבות נסגרו בגללו, חברי צוות תרבות התכנסו לדון בהתנהגותו. מסיבת סוף השנה מתקרבת. מהי הצעתך? נמק.

שלב א' - אישי

המשתתפים יקבלו את דפי האירוע. כל משתתף ינסח את הצעתו וינמקה.

שלב ב' - קבוצתי

המשתתפים יתחלקו לקבוצות. כל קבוצה תקבל כרטיס מטלות קבוצתי.

שלב ג' - במליאה

1. דיווח:

כל קבוצה תציג את ההחלטה שהתקבלה, את הנימוקים ואת עמדת המיעוט.

2. דיון:

- האם היו קשיים בקבלת ההחלטה הקבוצתית? תנו דוגמאות.
- מה הן המטרות שעמדו לעד עיניכם בשעת קבלת ההחלטה?
- מה הן האפשרויות שהועלו?
- מה הן העובדות, שנלקחו בחשבון, כאשר קיבלתם את החלטתכם?
- האם העובדות מהימנות?
- כיצד אפשר לבדוק זאת?
- האם חשבתם על תוצאות אפשריות (חיוביות ושליליות) של החלטתכם?
- האם מישהו שמע נימוקים, אפשרויות, עובדות או תוצאות, שלא חשב עליהם קודם?
- האם מידע חדש זה עשוי להשפיע על ההחלטה? להביא לשינוי?
- מה בין החלטה אישית להחלטה קבוצתית?
- כיצד הרגישו אלה שהיו במיעוט? מה עשו? מה ניתן לעשות כאשר מתקבלת החלטה
- קבוצתית שאינך מזדהה עמה?
- מה תרמה הקבוצה להחלטה?
- מה תרם הדיון בקבוצות ובמליאה?
- האם שמעת רעיונות חדשים שלא חשבת עליהם קודם?

לסיכום,

כל קבלת החלטות קבוצתית הנה קשה יותר מלקבל החלטות לבדי, אך לדעות בקבוצה ישנה השפעה חיובית גדולה על הפרט ומאפשרת לו להגיע למקומות שלא היה בהם לבד.

תובנות ודגשים חינוכיים

תהליך החינוך בהכנה לצה"ל נעשה בהליך התנסותי, הדרגתי, שהצלחה בכל שלב נותנת לחניכים תחושת מסוגלות ורצון לעמוד באתגרים נוספים. תוכנית ההכנה לצה"ל בתנועה הקיבוצית בנויה משני עמודי תווך מרכזיים – הראשון ביניהם הינו ההכנה הפיסית והשני- ההכנה המנטאלית.

בהכנה הפיסית, חשובה קודם כל ההבנה הבסיסית כי אימוני הכושר הגופני הינם מתודה בלבד, ואין הדבר מהווה מטרה. האימון הפיסי הוא אחד מהגורמים האטרקטיביים מבחינת החניכים, במחשבה שרבים מהחניכים לא יצטרפו לתוכנית

חינוכית, אך ההגדרה "תוכנית לכושר קרבי" תגרום להצטרפותם. הרעיון המרכזי הוא לייצר אצל החניכים תחושת מסוגלות, התמדה לאורך זמן, והכרות עם היכולות שלהם לעמוד בפני קשיים שיוצבו להם בתהליכים הקדם צבאיים ובצבא עצמו.

ההכנה המנטאלית שזורה כחוט השני בתוכנית השנתית, והיא צריכה להיות ביחס כזה, שמצד אחד נשמר הקשר בין נושא אחד למשנהו, ומצד שני לא נקטע רצף האימונים הפיסיים הקשור בתוכנית.

היחס שאנו ראינו כנכון, הינו מערך ערכי אחד על כל שלושה אימוני כושר קרבי, כלומר בערך פעם בשבועיים.

להכנה המנטאלית מספר תחומי משנה:

☒ **תחום המוטיבציה** - עוסק בעיקר בדרכון החניך לשירות משמעותי בצה"ל
☒ **תחום אינפורמטיבי** - כולל בחובו את הידע המהימן (לא שמועות) הדרוש למלש"ב כדי להתמודד עם הליכי הגיוס, בחירת יעד הגיוס, אופי המסגרת הצבאית וכו'

☒ **תחום ערכי** - זהו לב ליבה של התוכנית. התחום הערכי, אשר אנו רוצים לחזק אצל קבוצת הנעורים בקיבוץ, הינו הגורם המשמעותי ביותר באם חניכנו יתמידו בשירות משמעותי בצה"ל או לא. בתחום זה ברצוננו לחזק ערכים אוניברסאליים וערכים ספציפיים לחברה הישראלית ולצה"ל. בכלל זה, ראיית השירות הצבאי כמרכיב חיוני בתפיסת האזרח הבוגר והפעיל בחברה.

☒ **למידת שפה** - שדה הפעולה בצבא מורכב מעולם מושגים חדש, שבו למרכיב האנושי מקום חשוב. השתלבות הפרט במערכת מצריך זמן הסתגלות למקום ולשפה החדשים ויש לתת את הדעת על כך בהכנה, ובתחילת התהליך הצבאי.

עקרונות מנחים

1. **אמונה בדבר** - תוכנית זו יוצאת מנקודת מוצא, כי כל נער ונערה במדינת ישראל, יכול וצריך לעשות שירותי משמעותי בצה"ל או למען החברה הישראלית.
2. **הקבוצה** - אנו מאמינים כי תוכנית מסוג זה, יש בה כדי לתת פן ערכי משמעותי בחברת הנעורים, ולייצר אמירה ברורה סביב עקרונות וערכים חברתיים שנשחקו בעשורים האחרונים.
3. **תחליף** - אנו רואים בתוכנית זו תחליף חינוכי משמעותי למה שהפך להיות שגרת יומם של בני הנעורים בקיבוצים (פחות פויקה יותר אמירה ערכית)
4. **חיבור** - אנו רואים בתוכנית כלי לחיבור בין מדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), לבין קבוצת הנעורים אשר גם אם נראית אדישה, הנושא נוגע לנימי נפשה.
5. **דוגמא אישית** - התוכנית בנויה על כך שמדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), יוביל את קבוצת הנעורים למצב של מוכנות ואכפתיות כלפי שירותם הצבאי, דרך עקרון הדוגמא האישית.
6. **קבוצה** - לקבוצה, לאווירה שהיא מייצרת, ולקשרים שבתוכה, יש השפעה רבה על הפרטים שמרכיבים אותה, גם בהנעה למוטיבציה, ובהמשך לרגעי התמודדות עם קושי ומשבר.